

Emprenyats, però menys

El PSC va vèncer al llarg del recorregut de l'AVE per Barcelona i no va ser castigat en el traçat de la MAT o el Quart Cinturó. O el català no estava tan enfadat com semblava o, estant-ho, no va considerar justificada l'abstenció

RAFAEL PRADAS*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 21.04.08

Durant mesos, hi ha hagut diversos mitjans de comunicació escrits, radiofònics i televisius que, a través de tertúlies matinals i entrevistes nocturnes, i ambients polítics diversos, han estat donant moltes voltes al català empenyat, i l'han elevat, com aquell qui diu, a la categoria de personatge típic de l'imaginari popular. Com el caganer o l'home dels nassos.

Al voltant de greus situacions en les infraestructures i els serveis públics (la xarxa de rodalies i les dilacions en el traspàs del servei, endarreriments en l'arribada de l'AVE, apagades, falta de concreció respecte de l'aeroport, en general, i a la Terminal Sud, en particular) s'ha anat teixint un memorial de greuges, incrementat amb el tracte rebut per determinades empreses catalanes, la utilització descarada d'un anticatalanisme bast i agressiu de la dreta recalitrant (inclòs el recurs contra l'Estatut davant el Tribunal Constitucional) i la lentitud del Govern a l'hora de prendre decisions sobre traspassos o publicació de balances fiscals, entre moltes qüestions.

SEGURAMENT el ressò mediàtic d'algunes expressions plurals de la societat catalana (manifestacions pel dret a decidir, plataforma AVE pel

litoral, reunions aeroportuàries al IESE, declaracions del Cercle d'Economia-) ha ofert una visió ben distorsionada de l'autèntica percepció social dels problemes i, finalment, el mite del català emprenyat no ha transcendit més enllà de la seva pròpia formulació malgrat que hi ha una pàgina web i un manifest dirigit a polítics, institucions i sindicats amb uns quants milers de firmants. És més fàcil, sens dubte, detectar un corrent general d'opinió (la "desafecció" a què s'ha referit el president de la Generalitat, José Montilla), que posar cara als catalans emprenyats i conèixer els límits de l'empipament i la seva dimensió política. Entre altres coses, perquè coexisteixen molts interessos econòmics, socials, territorials i institucionals.

Els resultats de les eleccions han qüestionat moltes anàlisis prèvies: el relativament alt nivell de participació, la victòria del PSC i l'estancament o la davallada de les forces estrictament nacionalistes ens vindrien a dir que el català no estava tan cabrejat com semblava o que, fins i tot estant-ho, va decidir que els fets no justificaven la seva abstenció. Encara més, que volia participar de manera clara en unes eleccions en les quals, al cap i a la fi, s'havia d'elegir el partit que seria decisiu per a les oportunitats individuals i col·lectives dels ciutadans de Catalunya durant els pròxims quatre anys. És oportú recordar ara, per cert, que el PSC va vèncer al llarg del futur recorregut de l'AVE per Barcelona i tampoc va ser castigat en el traçat de la MAT o del Quart Cinturó.

Considero que polítics i periodistes podríem treure unes quantes ensenyances de l'episodi del català emprenyat: reconèixer, en primer lloc, que s'ha concedit més importància al nas, és a dir, a la intuïció, que a la sociologia, a l'especular sobre la traducció electoral del malestar. Dit d'una altra manera: no tots les empipades s'acaben en divorci. En segon

lloc, s'ha de recordar, per si de cas, el fet inqüestionable de la pluralitat del catalanisme, reconeixent, sense cap mena de dubte, el PSC com a partit catalanista. Contràriament, les anàlisis seguiran sent fallides al partir d'una visió "resistencialista", endògena, no contaminada, nostra, que no comparteixen la majoria dels ciutadans.

El gran encert del PSC ha consistit a saber convèncer aquesta majoria del fet que amb el PSOE de José Luis Rodríguez Zapatero en el poder aniran millor --o no tan malament-- els assumptes que interessin més a Catalunya: finançament, desenvolupament de l'Estatut, inversions, Estat pluricultural i plurilingüístic, traspàs de Rodalies, etcètera, tot el que recull el conegut decàleg de Montilla. Això ha significat donar un vot de confiança a un estil dialogant, obert a la pluralitat, i generador de polítiques socials i d'igualtat contraposat al de l'altre gran partit estatal, el Partit Popular.

En aquest sentit, el PSC ha jugat molt bé l'aparent contradicció de fer bandera de l'optimisme i d'apel·lar a la vegada al temor despertat per un Govern del PP entre els qui van votar pensant en l'encaix de Catalunya a l'Espanya plural o els qui van votar pensant en polítiques de redistribució i de solidaritat. O en les dues coses al mateix temps.

NO OBSTANT, sovint resulta difícil admetre els fets quan no coincideixen amb el que s'imagina. I d'aquesta manera, tornen tertúlies, debats, editorials i portades, amb avisos de catàstrofes, alarmes i advertències, concebuts des d'una visió patrimonial de Catalunya que nega els altres els ideals de patriotisme, consens i bé comú que tant s'havien postulat. És ben cert, no obstant, que un partit té tot el dret a dubtar, a interrogar-se, a fer oposició. El mateix que entitats, mitjans de

comunicació privada o qualsevol ciutadà. Perquè parlem d'eleccions i no de referèndums, i en això consisteix precisament el pluralisme i la democràcia. Però als mitjans de tots nosaltres --penso en TV-3 i Catalunya Ràdio-- se'ls pot demanar, com a mínim, prudència, reflexió i sentit de la realitat, virtuts inseparables de la mateixa dimensió del servei públic.

*Periodista